

Expedice Xibalba 2010 Deník

26.1.2010

Odlet z Mnichova jsme s Petrem zvládli na poslední chvíli. Teda vypadalo to tak. Hodinu před plánovaným odletem nás dovezl řidič na letiště z objednaného parkoviště. Dvě hodiny jsme měli na odletu zpoždění, takže vše stíháme. Do Cancúnu přilétáme už jenom s hodinovou ztrátou. Čekající Míla se Zdenálem stejně stihli pár piv. Radek s Kamilou si půjčili auto a vyrazili první, nás čekal řidič a do Tulumu přijíždíme před devátou. Cestou jsem v Playe vyzvedl další auto.

27.1.10

První den se nese ve znamení kompletace výstroje a snahy opravit Toyotu. Nová baterka a svíčky nepomohli. Končíme u opraváře, 1500 pesos za čerpadlo benzínu, další den ještě 3500 a je to stejný, jako před rokem. Ale snad pojede.

28.1.10

Všechno až na auto klope. Kluci se jdou potopit do Care Washu, aby rozhýbali výstroj, pak jedeme k Bilovi s mapami a chystáme se na další den. Robi zrušil akci do džungle, musí s dětmi na sportovní den. Večer vyzvedáváme Toyotu. Jezdí.

29.1.10

S Robim a Zdenálem vyrážíme do džungle. Zbytek výpravy potápí v Tux Kupaxe. Prošli jsme několik kilometrů a našli asi 10 cenotů. Je to nádhera. Všechny jsou perspektivní a slibují propojení s Tux Kupaxa, nebo Koox Baal. Do nejbližšího neseme moji výstroj, aby jsme další den mohli potápět. Máme dost času a tak se ještě zanořím a natahuji celý buben - 210 metrů šňůry. Ponor trval 40 minut a max. hloubka byla 12 m. Jeskyně pokračuje dál, zítra zjistíme kam až. Na hlavní trase je několik odboček. Cenot jsme nazvali Ha'ak Kak – Banánová svíčka. Místní domorodci zde použili ke svícení banánové listy. I ostatním cenotům dáváme jména v mayštině. Jaguáří tlapa - podle stop jaguára v písku, Velká zeď- pěti metrový kolmý stupeň nad hlubokým jezerem tvaru pľlměsíce, Pod cestou Bolavá hlava- kde jsem si prorazil hlavu o krápník, Cenot u laguny, do které bych nestrčil ani malíček (vyložene krokodyloidní). Rozpadají se mi boty tak brutálně, že si musím k ponožce přivázat podrážku. Celý rok byli uzavřeny v sudu a došlo k nějaké chemické reakci, která zrušila lepidlo na podrážce.

V kraťasech se nám povedlo proběhnout párkrát lopuchovitou rostlinou Džangl Čaja. Šílená bolest a puchýře. Vyleze vždy po požárech. Díky požáru máme naše nové cenoty. Aby zabránili jeho šíření, tak zde používají metodu oddělení hořící džungle průsekem. Ten provede ohromný buldozer. Minulé léto hořelo a cesta buldozeru vedla do oblasti mezi námi zkoumané systémy Koox Baal a Tux Kupaxa. Všechny nové cenoty našli lidé Dona Coupertina vedle této průrvy. Vedle znamená do 500 metrů. Včera jsem Cupertinovi odevzdal všechny mapy z Tux Kupaxi a do týdne mu dodáme ještě sestřih z našeho filmu. Napsal nám opět povolení k práci na jeho pozemku.

Zbytek výpravy se potápěl v Tux Kupaxe. Potkali tam Bila Philipse s klukem, který u něj teď pracuje. Náš ponor byl zaměřen na tipování možností pro focení. Radkovi ani Kamile se prostory moc nelíbily. Doma zjišťujeme, že nám dochází vodící šňůra, ale Bil není doma.. Zítra uvidíme.

30.1.10

Potápíme v cenotu Ha'ak Kak - Banánová svíčka. Radek a Míla půjdou hledat v pravých odbočkách, kde jsem včera natáhl šňůry. Já s Petrem budeme pokračovat v hlavním směru.

Úvodní část je brutálně široká - kolem 50 metrů. Pak se profil zmenšuje na 10-20 m šířky a je vysoký kolem dvou metrů. Po nově objevených 200 m jsme vypadli v síni málem 4 metry vysoké. Proměřuji šířku a hlava mi jde kolem. Jak mám tohle nakreslit. Síň je bohatě vyzdobená, posetá krápníky a sloupy, je široká 72 metrů. Pokud by jsme tady mapovali ve dvou skupinách, tak se možná ani nepotkáme. To se po zadání údajů do mapy potvrdilo. Zdenál s Radkem Jančarem projeli okrajem naší síně při potápění z dalšího zkoumaného cenotu pod názvem Kot Be - Blízko cesty. Natáhli a zmapovali 197 m jeskyně a chodba pokračuje. Pohybují se zde v hloubkách do 15 metrů. Předtím ještě prohlídli cenot Rozbitá hlava. Velká vstupní síň končí uzavřena těsně po zanoření. Radek Husák s Mílou Dvořáčkem při kontrole pravých odboček v Ha'ak Kak natáhli 145 metrů. Pravá část se ale zmenšuje a nepouští. Dohromady jsme objevili a dnes zmapovali 542 metrů. Po návratu na Xibalbu zjišťujeme, že přijel Jim Coke. Před půl rokem tady málem zemřel na nějakou infekci, kterou pochytily v suchých jeskyních. Teď vypadá docela dobře a dohaduji s ním spolupráci se Zdenkem Hochmuthem na suchých jeskyních. Taky mu dávám mapy Tux Kupaxa. Večer jedeme k Bilovi. Dostáváme vodící šňůru, kterou centrálně zakupuje QRSS. Z ohromného kola jsme si natočili 5 bubnů značené šňůry. Pozitíří Bil odlétá do Canady, budeme muset další bubny řešit jinak.

31.1.10

Opět vyrážíme ve čtyřech do Ha'ak Kak a Zdenál s Radkem J. do Kot Be. 500 m před místem, kam se dá dojet autem nám klekla Toyota. Jednoduše přestala jet. Druhým autem odvážíme materiál na parking. My jdeme pěšky. Odsud ještě 350 m nanosít všechno ke Ha'ak Kak. Zdenál s Radkem J. to mají ještě o 200 m dál. Rozlehlá vstupní síň Ha'ak Kak má tři vstupy do vody. Radek s Mílou dnes začnou v tom, který směřuje na jihovýchod. Natahují tady dvě cesty, dohromady asi 100 m. Směr je dobrý, ale už podle názvů chodeb - Míla neprošel, je zřejmé, že se jedná o brutální plazivky. Já s Petrem máme za úkol pokračovat na naši šňůře a najít spojení s Kot Be. Po 80 m vypadáme v prostoru, kde je viditelnost 2 metry. Kluci tady museli před chvilkou proplavat. Narážíme na jejich šňůru a děláme jump. Zpátky mapujeme. Po dosažení konce včerejší šňůry zkusíme štěstí na severovýchod.- 105 m a vyplaváváme v dalším cenotu. Který to je, zjistíme až po přenesení údajů do počítače. Vracíme se na stodvacátý metr hlavní šňůry a začínáme odbočku doleva. Končíme po 70 m v neprůchodném labyrintu. Ponor trval 140 minut v maximální hloubce 12 m. Zdenál s Radkem J. pokračovali 140 metrů v perspektivním směru na jednu z chodeb Koox Baal. Dosáhli hloubky 16 metrů, což odpovídá hloubkám v Koox Baalu. Ještě jim chybí 130 metrů. Jejich ponor byl dlouhý 95 minut. Radek H. se s Mílou ještě přesunuli do severozápadního vstupu v Ha'ak Kak a zmapovali levou odbočku, za vstupem, dlouhou 60 m. Vyrážíme na zpáteční cestu. Toyotu navazujeme na lano a táhneme ji 10 km do Chemuyilu. Dál to nejde, po dálnici se tady nesmí. Večer ještě u Bila natáčíme na bubny další kilometr šňůry. Zatím jsme objevili a zmapovali 1200 m.

1.2.10

Rest day. Nefunguje auto Do džungle vyráží Zdenál a Radek J. Natahují 150 metrů v Kot Be směrem na Koox Baal. Pohybují se v hloubkách do 16 metrů. ponor s 2x12 a stage trvá 100 min. Radek po ponoru ztrácí všechny naměřená data z ponoru. Na deku si je zastrčil za aladina a asi uplavali. Kluci to budou muset proměřit. Já jedu k opraváři, dávám mu klíče od auta a posílám ho pro něj do Chemuyilu. Po poledni je hotovo, auto jede, ale žádná sláva to nebude. Mezitím jsme s Mílou nakreslili mapy objevených částí. Zbytek výpravy absolvoval prohlídku pyramid v Coba.

2.2.10

Tak to zase zkusíme. Dnes potápím s Robim v posledním cenotu. Radek H., Míla a Petr zkusí pokračovat v Haak Kak. Zdenál a Radek J. mají dost práce v Kot Be. Nejdřív odnést láhve k 800 m vzdálenému cenotu, pak ještě jednou zbytek potápěčského vybavení. Robie potápí se sidemountem. Já mám záda. Po vstupu z malého jezírka padáme prudce dolů, před námi se valí kal. V deseti metrech začíná síň a pak už velké chodby. S Robim plaveme v krásných prostorách, nádherná výzdoba. Končíme v plazivkách po 510 metrech. Mám co dělat, abych to cestou zpátky celý zmapoval. Vynoříme se po 145 minutách, max. hloubka 12 m. 150 metrů přidali Míla a Petr v Ha´ak Kak a stejně i Radek H. v Kot Be na bokovky. Večer přijíždí Zdenko Hochmuth se třemi lidmi.

3.2.10

Dnes jdeme do džungle se slovakama. Budou mapovat suchou část Ha´ak Kak. Já s Petrem se pokusíme pokračovat v Robiho odbočce v Sac Xib a Radek s Mílou testují cenot Nohoch Pá. Natahujeme dalších 150 m v různých odbočkách, restrikcí, kde jsme se včera promačkali obcházejíme prostornější cestou. Kontrolujeme možnosti na sever ke Koox Baalu. Ponor trval 140 min, hloubka nepřesáhla 12 m. Míla s Radkem H. opět zklamaně vylezli po deseti minutách z Nohoch Pá. Pustil je necelých 40 m, dál je všechno ucpaný. Přesouvají se do Kot Be a tam objevují a mapují 150 metrů za 120 min. Max hloubka 15,5 metru. Zdenko s partou zmapovali suchou část Ha´ak Kak. Polygon je dlouhý 150 m. Po příjezdu domů zpravujeme děravý chladič na Toyotě. Díru naklepat, plech ohnout a zamáčknout. Snad to nepoteče.

4.2.10

Slovenská skupina se Zdenálem se chystá mapovat další ze suchých kavern, tentokrát s pracovním názvem Suchý 2. Vyrážejí z Tulumu kolem desáté. To my jsme už dávno v džungli. Radek H. s Mílou opět v cenotu Kot Be, Petr se mnou v Sac Xib. Suchý 2 je rozlehlá prostora pod zemí, polygon je dlouhý přes 150 metrů. Zdenko zde nachází zbytky keramické nádoby, létají tady mohutní netopýři. Po vylezení z cenotu se nad skupinou prohnila rodinka opic - chápanů. A před vstupem potkali nosále. Stihli ještě zmapovat i Suchý 3. do Tulumu dorazili už za tmy. Radek s Mílou vymotali 200 metrů vodící šňůry ve třech odbočkách, ale všechny končili závalem. Dostali se na zdejší systémy docela hluboko-18m, ponor trval 100 minut. V Sac Xib jsme chtěli otestovat možnost zkrácení cesty na konec jeskyně propojkou po sto metrech doprava. Jsou tady rozlehlé síně plné stalagnátů - totální labyrint. Po 100 metrech kličkování se dostáváme na naši včerejší šňůru, zkratka je nalezena, Pokoušíme se ještě najít cestu na jih. Dva pokusy skončili v nízkých kalivých chodbách po 50 metrech. Posledních 50 metrů natahujeme z nejsevernějšího místa jeskyně směrem na Koox Baal. Poslední metry už dřů lahvemi a břichem dost na krev, končím v malé sínce bez perspektivy. Dle mapy jsme od Koox Baalu 40m. Ponor byl dlouhý 135 minut. Sac Xib má po zadání údajů do mapy 986 metrů. Kot Be se dostal na 2350 m, takže jsme do dneška spolu se suchými cenoty objevili a zmapovali 3600 metrů.

5.2.10

Petr a Míla lehli. Petr nemůže mluvit, má zanícený krk a Míla včera 5 hodin jezdil na kyte, upekl si celé tělo. Jedeme do džungle ve čtyřech. Zdenál s Radkem J. budou pokračovat v Kot Be směrem na Koox Baal, já s Radkem H. v Sac Be ověříme možnosti na Koox Baal z naší strany. Kluci natáhli asi 150m šňůry a dle mapy jsou 23 metrů od Koox Baalu. Nám se nedaří najít ztracený wetnotes v jihovýchodní části jeskyně a přesouváme se do severní chodby, kde jsem vytipoval s Petrem několik možností. Vrháme se do nejperspektivnější a Radek proniká přes plazivky do větší prostory. Dotahují za ním buben, po pár metrech jsme ve veliké síni a tlačíme se skrze ní na sever. Tady by jsme měli být, při troše štěstí, už v Koox Baalu. Z druhé

strany to však byla brutální nízká chodba, takže musíme najít tu správnou cestičku. Naše snaha končí v neprůlezných spletech krápníků. Vracíme se do síně a mapujeme. Tady ještě zkusíme směr na severovýchod, mohlo by se nám povést najít cestu do jiné větve Koox Baalu. Pronikáme rozměrnou chodbou a po 100 metrech jsme v cenotu. Prostupuje k nám sluneční světlo po strmém svahu. Cenot je prostorný, objíždíme ho kolem dokola. Ven z vody se mi nechce. Je v něm hromada popadaných stromů a keřů. Ideální pro krokodýla. Na druhé straně narážíme na vyvázanou vodící šňůru. Je na ní šipka asi s popiskami od Bila. Jsme v Koox Balu. a Sac Xib jsme natáhli na 1200m. Ponor s jednou stage byl dlouhý 165 minut.

6.2.10.

Míla s Petrem ještě stále nemůžou. Opakujeme včerejší akci a s Radkem jedeme do Sac Xib. Teď už jenom dodělat vnitřní část jeskyně. Propojujeme známé chodby spojovacími tunely. Natahujeme 150 m šňůry do tvaru Y. Ze včera objevené síně zkusíme přece jenom propojit cestu na jižní větev Koox Baalu, ale bahnitě spodní patro se 100% kalivostí nedává šanci. Vracíme se spojovací chodbou, ve které je zřetelný proud. Včera jsme měli štěstí, je to zřejmě jediné spojení mezi systémy Sac Xib a Koox Baal. Vynořujeme se po 118 minutách. Zdenál s Radkem J. zkouší pravé odbočky v Kot Be a objevují necelých 200 metrů. Stále se pohybují v hloubkách kolem 15 metrů. Spojení mezi Kot Be a Koox Baal se stále nedaří. Večer máme na pláži párty u ohně s Naďou, Davem, Jimem Cokem, Che, a dalšími. Pečeme maso a ryby a vykládáme o objevech. Od 28.1. jsme objevili a zmapovali 4250 metrů.

7.2.

Zdenál a Radek J. dávají rest day. Taky bych ho potřeboval, ale Petr je tady poslední dva dni a konečně se trochu vyhrabal z bolení v krku. Míla má napuchlou hlavu jak jedna z postav ze Star Track. Vypadá to na popáleniny ze sluníčka. Ale jede s Radkem H. taky. Půjdou spolu do Kot Be a po zhlédnutí dalších odboček cestou ke Koox Baal se pokusí o spojení s touto naší 20 kilometrů dlouhou jeskyní. Pokračují ze šňůry, kterou před nimi natáhli Zdenál a Radek J. Po 20 metrech objevují konec Bilovi šňůry z Koox Baal. Spojení se povedlo a obě námi zkoumané jeskyně Kot Be i Sac Xib se stávají součástí většího Koox Baal. Ja s Petrem dnes potápíme v novém cenotu, který jsme nazvali Jaguáří packa (Balam Ts'al). Jsou tady v rozlehlé suché části stopy jaguára. Snad se sem nebude vracet. Po 400 metrovém transportu spouštíme láhve na špagátu do kaverny. Pak je musíme přenést jeskyní skoro 80 metrů k sifonu. Jsou tady dohromady 4 možné vstupy do vody, ale ten jihozápadní je nejperspektivnější. Ještě přinášíme od Kot Be zbytek materiálu a hurá do vody. Oči nám málem vyběhly z hlavy. Nádherná bílá výzdoba v gigantické chodbě. Přejíždíme přes obrovský dóm s taninovou vodou pod stropem. Vedou odsud dvě odbočky, každá o rozměrech 20x5 metrů. Držíme si směr na jih a končíme ve stoupající síni s hrázkami a jeskynními perlami, která je plná krásných stalagnátů. Ještě natahujeme odbočku dlouhou asi 80 metrů a mapujeme zpátky. Objevili jsme 337 metrů v max. hloubce 13 m. Velké chodby z gigantického dómu necháme na zítra. Při návratu zpět zaplavávám ještě na sever od vstupu do chodby směřující na Kot Be. Po 70 metrech narážím na šňůru Zdenála s Radkem, takže i tato nová jeskyně je už součástí Koox Baal. Ten dnes dosáhl 25 km. Letos jsme v džungli objevili už necelých 5 kilometrů. Radek ještě od auta k Balam Ts'al odnáší láhve pro Kamila, která půjde zítra s námi. Večer máme setkání s Italy, kteří explorigují ve francouzských jeskyních Xunan Ha, Palomita a Pich. Xunan Ha s Palomitou má už téměř 30 km. Pich směřuje k našim jeskyním, a vypadá to, že časem tady vznikne systém dlouhý 100 km.

8.2.10

Po delším čase půjde do vody i Kamila. Potápět se bude s Petrem a se mnou v Balam Ts'al. Po naplávání 50 m ji praská O kroužek u manometru. Vyplaváváme ven a pokoušíme se ho

zpravit. Nejde to. Zavíráme levou láhev a na kontakt plaveme 100 m do velkého dómu, kam se chtěla podívat na možnosti focení. Pak Petr zůstává v dómu a já vyvádím Kamilu zase ven. Z velkého dómu s Petrem ověřujeme včera nalezené odbočky. Všechny končí v menších prostorách nebo se vrací na hlavní šňůru. Nakonec ještě plaveme do velké pravé chodby 80 metrů od vstupu do cenoty. Bingo!! Petr už nemůže vyrovnat a tak vyřáším s bubnem sám a vytáčím 100 m. Buben končí, ale chodba vesele pokračuje. Zítra se do ní vrhneme. Ponor trval 125 minut, max. hloubka je 14 metrů. Zdenál s Radkem J. pokračovali v Kot Be chodbou na jih. Proplavali 50 metrů od našeho cenoty Balam Ts'al a chodba uhnula na západ. Má volné pokračování. Ponor trval 90 minut v hloubkách kolem 15 metrů.

9.2.10

Dnes má přiletět Mišo s rodinou a odlítá Petr. Míla je napuchlý a loupe se, bude taky doma. Jedeme ve třech. Všichni budeme potápět v Balam Ts'al, vzdáleném 500 m od auta. Radek J. propojí šňůrou cenoty Balam Ts'al a Kot Be, je to necelých 70 metrů. Pak ještě upraví jumpy a dá na odbočky orientační šipky s udáním doby plavání do jednotlivých cenotů. Bolí ho hlava a tak po 80 minutách ponor končí. Já s Radkem H. chceme natáhnout šňůru ve včera nalezeném tunelu. Navazujeme ji na konec mé včerejší lajny a hrneme na jih. Je to brutál. Tunel se na několika místech rozdvouje i roztrojuje. To nejsou malé odbočky, ale další tunely (20x5m). Držíme si generální směr na jih. Roztáčíme už druhý buben a pořád jsme v mohutné chodbě. Je tady znatelný proud ve směru plavání. Druhý buben končí. Máme sebou jednu společnou stage a je čas se otočit. Mapujeme a stage střídáme, tak aby jsme si udrželi dostatečnou rezervu v zádech. Ponor trval 145 minut a natáhli a zmapovali jsme 597 metrů. Ještě jsem domapoval včerejších 100 metrů, kde jsme předtím změřili jenom polygon. Do dneška jsme objevili a zmapovali 6003 metrů.

10.2.10

Míla je pro potápění ještě pořád mimo provoz. Zdenál s Radkem J. a já s Radkem H. budeme potápět v Balam Ts'al. Míla si odnese k cenotu jenom láhve. Opět 500 metrů s dvojčetem na zádech, Radek H. nese dvě stage, dvojče si donesl už včera. Takže dnes na záda a jednu stage. Plavání na konec šňůry je nekonečné. Je to víc než 800 metrů. 100 metrů před koncem odkládáme stage, je v nich 110. Začínáme roztáčet šňůru v prostorném tunelu. Má hromadu odboček a dómu, držíme směr na jihovýchod. Po 350 metrech jsme v zřícené prostře, stoupající do 5 metrů bez zjevného pokračování. Je čas začít mapovat. Teď už poplaveme zpátky 1100 m. Bolí nás nohy. 200 metrů před východem ještě naplaváváme do odbočky směřující na západ. 150 metrů a zmenšuje se do chodeb 2x2 metry. Vracíme se k východu a vynoříme se po 183 minutách. Objevili jsme a zmapovali 600 metrů v maximální hloubce 13 metrů. Zdenál s Radkem J. pokračovali v objevování jižní větve Kot Be, na kterou se napojili z Balam Ts'al. Končí po 100 metrech v nízkých prostorách. Ponor trval 90 minut v hloubce 15,5 metru. Po zadání měření do počítače zjistíme, že jsme od Tux Kupaxa ještě 400 metrů. To je hodně. Chtělo by to skútr, jinak si ukopeme nohy. Ale kdo ho bude 500 metrů do džungle tahat? Zítra nás čeká focení v objevech.

11.2.10

Balam Ts'al je nádherně fotogenická jeskyně. Je tady všechno, co si mohl Radek přát. Grandiózní výzdoba i mohutné tunely. Začínáme fotit hned od vstupu a pak se posouváme po pravé větvi do včerejších objevů. Jedinou nevýhodou je, že je neproježděná a ze stropu se po chvilce dýchaní na místě spouští kal. Fotíme 90 minut a vracíme se ještě do levé větve. V ohromné síni u středového stalaktitu fotíme znovu. Uchází mi vzduch kolem manifoldu, začínal jsem ponor se 140 bary. Přesouvám se ze Zdenálem k východu, kluci ještě směřují do

propojky s Kot Be, kde včera našli pár kostí menšího savce. Večer prohlížíme fotky na počítači. Pár jich bude použitelných.

12.2.10

S Radkem Husákem dáváme rest day. Zpravujeme výfuk na autě a pokoušíme taky Mišovu automatiku. V džungli dnes potápí Zdenál s Mišom a Míla s Radkem Jančarem. Mišo má problémy s ventilem, ulomila se osička a nejde otevřít láhev. Bere si další stage, takhle má dostatečnou zásobu. Se Zdenálem zkouší z jižní větve v Balam Ts'al, kterou jsme před dvěma dny natáhly s Radkem Husákem, odbočky na východ směrem na Tux Kupaxa. Není tam nic výrazného a tak začínají zkoumat odbočky na druhou stranu – na západ. Vplouvají do tunelu, který se stáčí paralelně s jižní větví. Končí po 250 metrech v chodbě 20x8 metrů. Došla jim šňůra. Míla s Radkem J. pokračují v chodbě, kde jsme včera ukončili focení. Tunel se po pár metrech stáčí taky na jih a tvoří už třetí souběžnou chodbu. Po 300 metrech jim dochází vodící šňůra a otáčejí k mapování. První dvojice se vynořila po 116 minutách, druhá po 130. Balam Ts'al má 2550 metrů. K dnešnímu dni jsme objevili a zmapovali 7212 metrů a jeskyně Koox Baal je dlouhá celkově 27 300 metrů.

13.2.10

Po dni volna se s Radkem Husákem chystáme na průnik do zadních částí Balam Ts'al směrem na jihovýchod k Tux Kupaxa. Použijeme záda a dvě stage. Míla s Radkem Jančarem budou s jednou stage pokračovat tam kde včera skončili, stejně tak Zdenál a Mišo. Ti mají v plánu natáhnout lajnu na jihozápad. Po 100 metrech se ale stáčí na jihovýchod a napojují se na naši šňůru. Mílu s Radkem taky chodba vede na jih a po 120 m se napojují na včerejší lajnu Zdenála a Miša. Obě dvojice pak ještě natahují zbytky bubnu v odbočkách. Míla s Radkem docela perspektivně na západ. Ve vodě byli 182 a 160 minut. My s Radkem Husákem plaveme k plánované odbočce 50 minut. Pak zahybáme do chodby vlevo a končíme po 120 metrech v zříceném dómu bez dalšího pokračování. Mapujeme a vracíme se na hlavní lajnu. Ve vedlejší chodbě nalézáme kosti na ploše 3x2m. Jsou nečitelné, rozpadlé na malé kousky. Jen hlavice stehenní kosti, větší než tenisový míč a několik dalších fragmentů dávají tušit, že se jedná o zvíře. Zkoušíme cestu na jihozápad. Pěkná chodba končí v gigantickém dómu. Je v něm hladina. Po vynoření zjišťujeme, že jsme v kaverně, do které prosvítá světlo otvorem o průměru 50 cm ve stropě. Kaverna má v průměru 30 metrů a od hladiny je vysoká 5 metrů. Pod vodou jsou grandiózní písečné duny a ohromné stalagnáty. V dolní části má síň šířku přes 50m. Při návratu a mapování uvolnili bubliny ze stropu krápník dlouhý víc než metr a tlustý 30 centimetrů. Dopadl dva metry za mně. Třetí šňůru natahujeme do tlakového tunelu, směřujícího na Tux Kupaxu. Má průměr 2 metry a tvar kapky. Ze štěrbin nahoře bubliny uvolňují jemný bílý kal a viditelnost je za pár vteřin na nule. Po 40 metrech jsme ve větších prostorách, chodba vede na východ. Končíme buben, cesta dál je možná. Vracíme se k východu z jeskyně. Dekomprese a vylézáme z vody po 240 minutách. Dnes jsme objevili a zmapovali dohromady 1200 metrů.

14.2.10

Druhý den focení. Radek Husák, Kamila, Míla a já vyrážíme do čisté vody Balam Ts'al první. Hodinu po nás Zdenál s Mišem, kteří budou explarovat ve včera objeveném tunelu. Focení jde dobře, Radek je spokojen. Za 100 minut máme hotovo. Zdenál s Mišom vytočili 200 metrů vodící šňůry a chodba pokračuje dál na severozápad do neznámé džungle. Zítra musíme doma dokreslit mapy a zpracovat podrobnou technickou mapu všech jumpů, téček, šipek, cenotů, restrikcí. Taky máme setkání s Jimem Cokem. Dáme mu dosud naměřená data.

Daniel Hutňan